

Effektrapport 2024

Tillsammans minskar vi nedskräpningen!

Håll Sverige Rents effekt- rapport 2024

Håll Sverige Rent
Rosterigränd 4, 117 61 Stockholm
08-505 263 00, info@hsr.se
www.hållsverigerent.se

Innehållsförteckning

VD har ordet.....	3
Om Håll Sverige Rent.....	4
Vår förändringsteori	
Vision och mission	
Verksamhetsområden	
Globala målen	
Finansiering	
Organisation och medarbetare	
Vårt interna miljöarbete	
Nätverk vi är med i	
Samarbetsprojekt	
Målgrupp individer.....	12
Effektmål och nyckeltal	
Årets aktiviteter	
Målgrupp företag.....	22
Effektmål och nyckeltal	
Årets aktiviteter	
Målgrupp kommuner.....	26
Effektmål och nyckeltal	
Årets aktiviteter	
Målgrupp myndigheter.....	32
Effektmål och nyckeltal	
Årets aktiviteter	
Nyckeltal & måluppfyllnad.....	36
Så mäter vi	
Tack!.....	38
Så kan du bidra.....	39

VD har ordet

Nedskräpningen i Sverige är ett stort problem för miljön och samhället. Det påverkar miljö, djur och människor negativt. Plast är den största boven då plast som hamnar i natur och hav bryts ner till mindre och mindre bitar, mikroplast eller nanoplast, som riskerar att påverka både ekosystem och enskilda individer under väldigt lång tid. Forskare har hittat mikroplast i blod, bröstmjolk, testiklar och hjärnor hos både människor och djur.

Skräp är också dyrt att städa upp och Sveriges kommuner rapporterar årligen hundratals miljoner kronor i kostnader. Skräpiga miljöer påverkar dessutom människors trygghet och trivsel. En undersökning från Håll Sverige Rent visar att sju av tio svenskar tycker att nedskräpning är ett stort eller till och med mycket stort problem och 97 procent av svenska folket anser att nedskräpningen behöver minska, särskilt i hav och vattendrag.

EU och Sverige har under de senaste åren genomfört flera åtgärder för att minska plastnedskräpning. I Sverige har exempelvis de som producerar vissa engångsplastprodukter fått ett utökat ansvar och de ska nu ersätta kommunerna för städkostnader. Även de som producerar förpackningar, tobaksvaror och fiskeredskap har fått ett större ansvar för att minska nedskräpningen av sina produkter.

Det utökade producentansvaret är ett steg i rätt riktning, men långt ifrån tillräckligt. De nya bestämmelserna omfattar inte alla produkter som blir skräp eller alla områden där skräp är ett problem. Dessutom saknas tydligt ansvar för förebyggande arbete och fokus ligger på avfallshantering och städning istället för att hindra att skräp uppstår från första början.

Vi på Håll Sverige Rent är övertygade om att det förebyggande arbetet är en nyckel för att stoppa skräpet. Det gör vi genom att förändra beteenden och normer kring nedskräpning. Ett arbete som ständigt måste pågå så att vi når nya generationer och samtidigt kan påminna de "gamla."

Under 2024 har vi bland annat engagerat 840 000 barn och vuxna i skräpplockning och utbildat nästan 145 000 barn i hållbarhet genom vårt skolprogram Grön Flagg. Vi har samarbetat med företag och hjälpt dem att lära både medarbetare och kunder mer om nedskräpningens konsekvenser, samt haft nätverksträffar för och tillsammans med våra medlemskommuner, där vi sprider kunskap och inspiration.

Att städa upp skräp är som att torka upp vattnet från ett överfullt badkar. Vi kan fortsätta torka, men så länge kranen står påslagen kommer vattnet att rinna över. Nu är det dags att stänga av kranen och stoppa skräpläckaget.

Johanna Ragnartz
VD Håll Sverige Rent

Om Håll Sverige Rent

Nedskräpning är ett stort samhällsproblem. Skräpet skadar djur och natur, förstör haven, gör städer otrygga och kostar samhället mycket pengar – helt i onödan. Därför behöver vi stoppa nedskräpningen.

Stiftelsen Håll Sverige Rent är en ideell organisation som grundades 1983 av Naturvårdsverket och Returpack AB i syfte att motverka nedskräpning, främja återvinning samt öka individers och organisationers miljöansvar.

Nedskräpning är ett problem som inte är omhändertaget inom ramen för avfallstrappan och problemet glöms ofta bort vid övergången till cirkulära modeller. Men det går bara att arbeta cirkulärt om skräpet kommer med i diskussionen kring avfall. Vi behöver stoppa läckaget.

Håll Sverige Rents vision är att ingen skräpar ner. Allt vi gör syftar till att ta Sverige närmare visionen, oavsett om det rör sig om tidsbegränsade kampanjer eller långsiktiga projekt. Våra grundvärderingar; engagemang, kunskap och tillsammans präglar vårt arbete, våra budskap och vårt varumärke.

Håll Sverige Rent har ett nationellt fokus på nedskräpningsfrågan och ett av våra mål är att minska nedskräpningen med 50 procent till 2030. För att nå dit måste vi förändra attityder och beteenden kring nedskräpning, och stärka normen av att det inte är okej att skräpa ner. Det gör vi bland annat genom att skapa möjligheter för människor att engagera sig mot skräpet. På så sätt stärker vi känslan av att vi tillsammans kan göra skillnad. De nationella skräpplockardagarna är ett exempel där hundratusentals barn och vuxna deltagit genom åren. Vi utbildar och inspirerar barn och unga för att skapa framtidstro och handlingskompetens, i första hand genom Sveriges största skolnätverk Grön Flagg men även med aktiviteter och läromedel.

Vi samlar också den senaste kunskapen om nedskräpning genom mätningar, undersökningar och kontakter med forskningsvärlden. På så sätt kan vi arbeta förebyggande tillsammans med kommuner och andra samhällsaktörer för att hitta konkreta verktyg för att minska nedskräpningen.

Vår förändringsteori

Nedskräpning är ett samhällsproblem som kräver konsekventa insatser över lång tid på många olika nivåer för att åstadkomma en skillnad. Det handlar om att långsiktigt förändra normer och beteenden så att färre skräpar ner. Vårt uppdrag är att arbeta förebyggande.

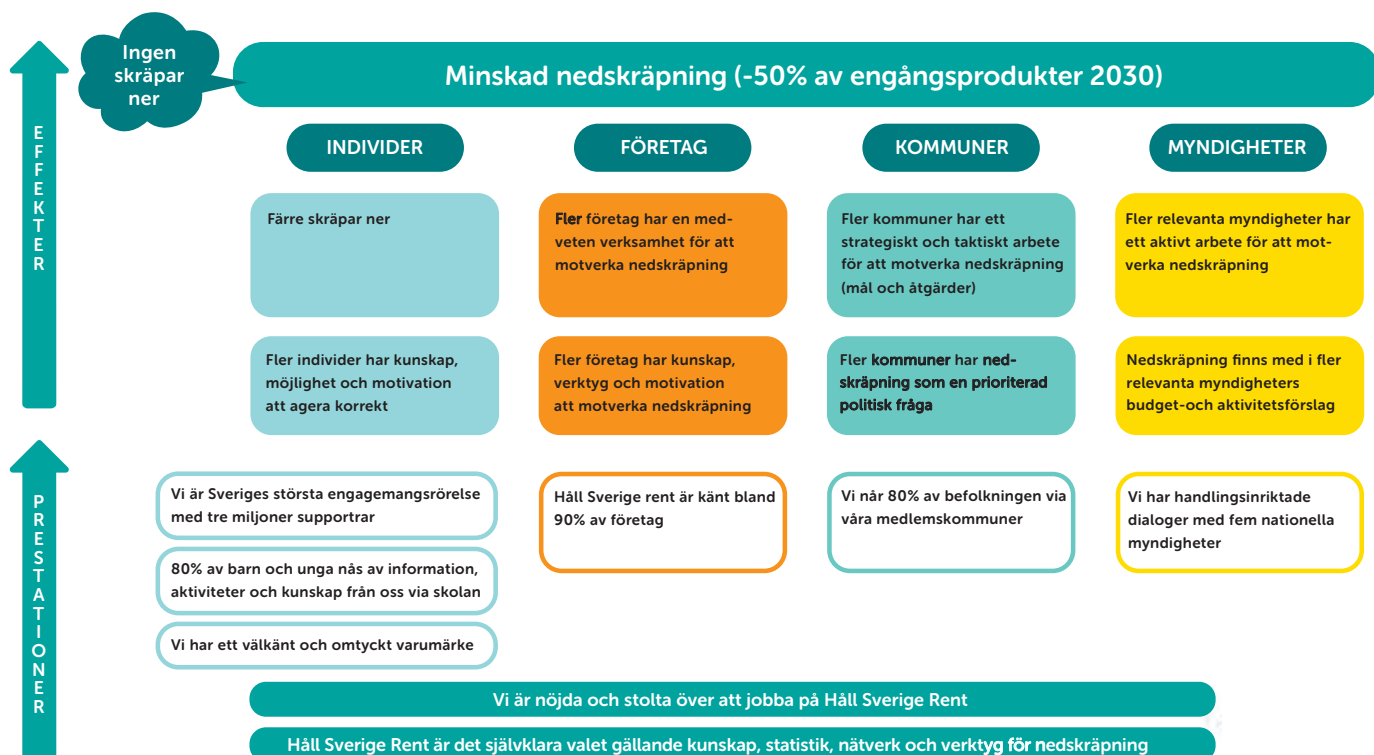
Nedskräpning är ytterst resultatet av en felaktig handling. Att en individ skräpar ner är en kombination av brister hos personen eller systemet eller ett resultat av situationen. Individens beteende beror på kunskap, värderingar, uppfostran. Situationen ger normen. Man gör som andra gör. Systemen tillgodoser att det finns stöd att göra rätt samt ett tydligt regelverk. Med det som utgångspunkt har vi byggt vår effektmålsmodell.

Individer behöver uppleva att det är felaktigt att kasta eller lämna skräp på fel plats och börja agera korrekt.

Företag behöver arbeta medvetet för att se sin roll i nedskräpningen och agera för att förebygga. **Kommuner** behöver arbeta både strategiskt och operativt genom att sätta långsiktiga mål, vidta åtgärder för att minska nedskräpning och främja förebyggande insatser. Relevanta **myndigheter** behöver ta itu med problemet och aktivt arbeta förebyggande.

Vision och mission

Vår vision är "Ingen skräpar ner". Om vi når dit så är vårt arbete överflödigt. Formuleringen är vald för att sätta fokus på de förebyggande åtgärderna. Ett Sverige fritt från skräp kan vi nå genom att öka städinsatserna. Visionen "Ingen skräpar ner", kräver en normförflyttning i samhället och svarar mot vårt stiftelseuppdrag. Vår mission är "Minskad nedskräpning". I vår effektmålsmodell så strävar vi efter att våra målgrupper på olika sätt ska bidra till minskad nedskräpning.

Håll Sverige Rents effektmålsmodell.

Verksamhetsområden

Vi har valt att arbeta med problemet ur tre olika perspektiv då problemställningarna och därmed lösningarna också skiljer sig; nedskräpning i hav och vatten, nedskräpning i naturområden, nedskräpning i staden.

Globala målen

Vi har identifierat tre mål som Håll Sverige Rent särskilt bidrar till av de 17 globala målen för hållbar utveckling. Det avspeglar sig också i de aktiviteter vi gör i våra fokusområden, stad, hav och natur.

Mål nr 11; Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Mål nr 12; Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

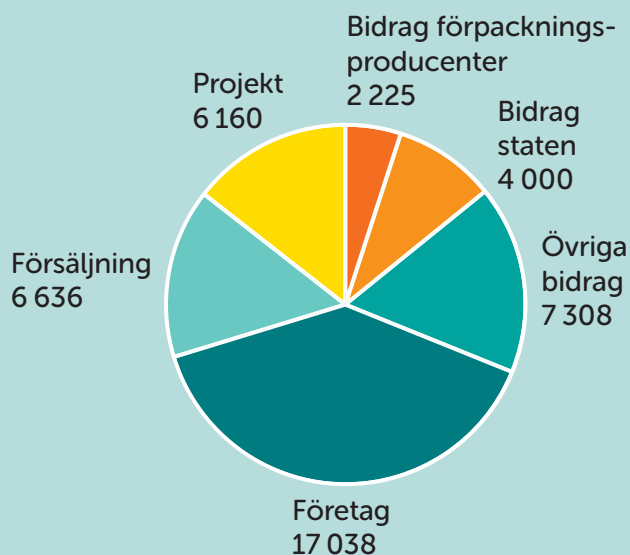
12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Mål nr 14; Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Finansiering 2024: 43366 tkr

Finansiering

Totala intäkter under 2024 var 43 366 tkr. Intäkterna kommer från företagssamarbeten, försäljning, donationer, offentliga bidrag, producentbidrag och projektanslag. Stiftelsen är förmånstagare till Svenska Postkodlotteriet sedan 2014.

Vi är en ideell verksamhet utan vinstsyfte och alla intäkter omsätts till verksamhet. Håll Sverige Rent har även ett så kallat 90-konto, vilket bland annat innebär att vi granskas av Svensk Insamlingskontroll och uppfyller dess krav. Medel från allmänheten är en marginell intäktskälla för stiftelsen. Håll Sverige Rent är även medlem i GIVA (Branschorganisationen för tryggt givande). GIVA verkar för etisk och professionell insamling och har utarbetat etiska råd och regler samt en kvalitetskod* som alla dess medlemmar förbundit sig att följa. Koden granskas av extern revisor. Håll Sverige Rent är registrerat i Länsstyrelsens stiftelseregister. Arbetet med transparens och det robusta regelverket i våra finansiella processer ser vi som en grund i vårt varumärke. Man ska kunna lita på att vi använder resurser där de bäst gör nytta.

Organisation och medarbetare

Målet att ha nöjda och stolta medarbetare är viktigt för oss. Det är vi tillsammans som utgör Håll Sverige Rent och utan det starka engagemang som finns i organisationen skulle ingenting av de övriga ambitionerna kunna uppnås. Under 2024 var vi 29 medarbetare som gemensamt arbetade för att öka kunskapen och inspirera våra målgrupper att aktivt arbeta för att minska nedskräpningen.

Vi arbetar med tydliga rollbeskrivningar samt noggranna och systematiska rekryteringsprocesser där vi utvärderar både formella meriter och matchningen mellan kandidatens personlighet och arbetsplatsens behov. Vi följer organisationens mående via en månatlig pulsmätning. Vi mäter sju dimensioner och har genomfört pulsmätningen under tre år. I genomsnitt har vi under 2024 mätt 7,5 på en 10-gradig skala.

Våra avdelningar hänger samman enligt följande:

För allmänheten och samhällsaktörer ska ...

Kunskapsutveckling - Utveckla kunskap och innovationer som stöd för kloka och insiktsfulla beslut.

Kommunikation - Göra kunskap till budskap som engagerar och aktiverar.

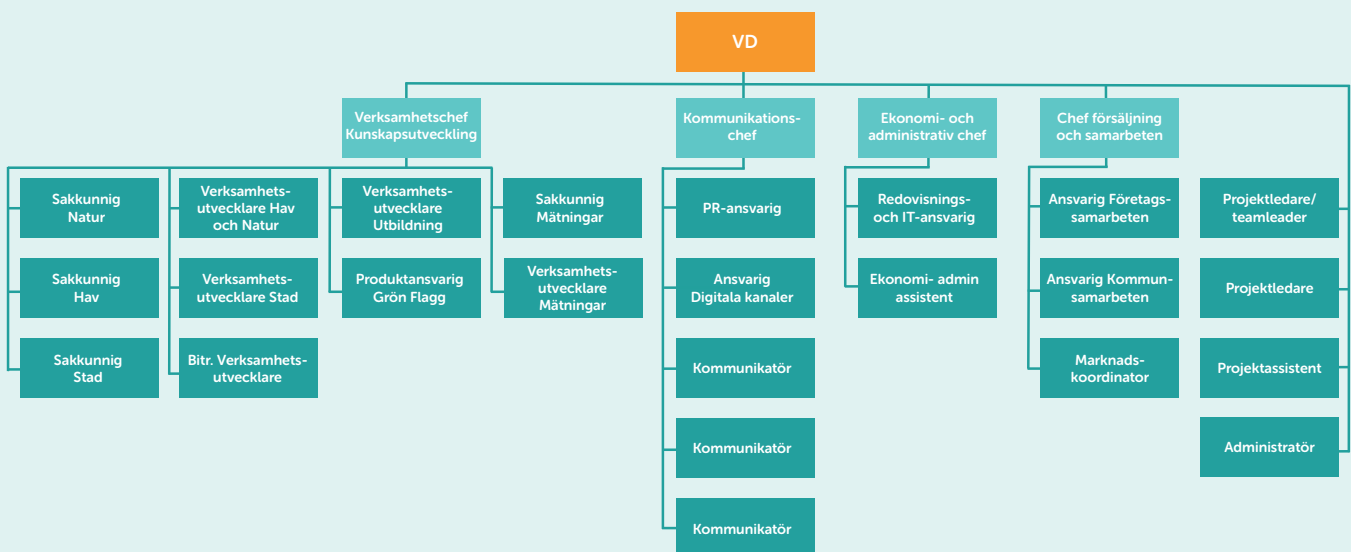
Ekonomi & IT - Stödja verksamheten med rapporter, beslutsunderlag och digitala hjälpmedel.

Samarbete & försäljning - Skapa en arena som ger finansiering, synlighet och effekt.

Projektkontoret - Driva projekt på ett strukturerat och effektivt sätt.

... så att vi blir fler som inte skräpar ner!

Antal medarbetare 2024: 29 st

Vårt interna miljöarbete

Hela vår verksamhet går ut på att åstadkomma en ren miljö. Vi har definierat ett antal områden som är prioriterade för såväl våra intressenter som oss själva. Vårt miljöarbete fokuserar på dessa.

Direkt påverkan på miljön

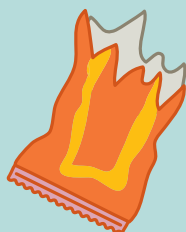
Avfallshantering i kampanjer: Det material vi distribuerar inför våra kampanjer har minimerats och vi arbetar för att mer plockat skräp ska återvinnas.

Indirekt påverkan på miljön

Allt arbete vi gör syftar till att få natur, städer och hav fria från skräp genom förändringar i attityder, system och policyer.

Genom våra nationella kampanjer informeras och engageras allmänheten kring nedskräpningens effekter på miljön och samhället.

Genom samarbeten med företag och organisationer samt dialog med politiker och beslutsfattare är målet ett skräpfritt samhälle.

Nätverk vi är med i

Clean Europe Network

CEN (Clean Europe Network) är en pan-europeisk plattform där organisationer delar erfarenheter och bästa praxis för att förbättra arbetet med att förebygga nedskräpning i hela EU.

Naturvårdsverkets arbetsgrupp för återanvändbara take away-förpackningar

En referensgrupp för informationsutbyte och kunskapsöverföring.

Naturvårdsverkets arbetsgrupp för nationell platsamordning

En referensgrupp för informationsutbyte och kunskapsöverföring.

Nordic Coastal Cleanup

Ett nordiskt nätverk för sju organisationer som delar samma vision om en hållbar framtid och rena hav. Utöver Håll Sverige Rent ingår dessa organisationer i nätverket: CSR Greenland, Keep Denmark Tidy, Keep Norway Beautiful, World Wide Friends, Keep the Archipelago Tidy (Finland and Åland) och Ruddy Føroyar (Faroe Island).

Nätverket för Hållbart Näringsliv

Nätverket för Hållbart Näringsliv är en branschöverskridande mötesplats för omkring 200 företag och organisationer från hela Sverige som vill dela kunskaper, erfarenheter och idéer kring ett hållbart och framgångsrikt näringsliv.

Samarbetsprojekt

Baltiplast

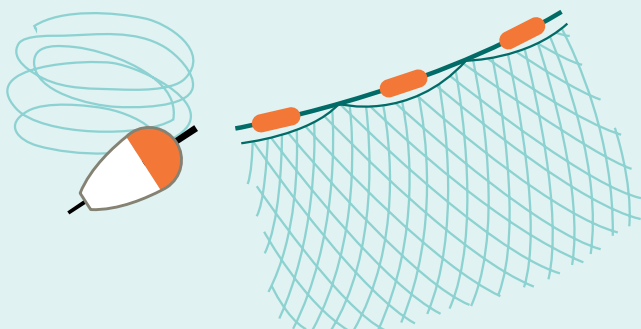
Baltiplast är ett internationellt EU-finansierat projekt som syftar till att förebygga och minska plastavfall i Östersjöregionen, med fokus på att minska användning och nedskräpning av engångsplast.

I Sverige samarbetar Håll Sverige Rent med Västerås stad och Västerås Cityfestival för att utveckla konceptet "Skräpfri festival". Under festivalen 2024 genomförde vi bland annat skräpmätningar och arbetade för att minska utdelningen av give-aways. Det gjorde vi genom riktad kommunikation till matförsäljare och andra försäljare, förbättrade sortering & återvinningstationer samt lanserade ett pilotprojekt med flegångstallrikar vid mattorget.

Nästa år 2025 är projektets sista år, och vi planerar att bygga vidare på årets insatser. Vårt mål är att ytterligare bidra till minskad användning av engångsplast och motverka nedskräpning. Vår ambition är att utveckla ett hållbart koncept för en "Skräpfri festival", som kan inspirera och sätta standarden för framtida evenemang.

Re:fish

Plastföroreningar och spökfiske påverkar centrala Östersjön negativt. Re:Fish är ett internationellt EU-finansierat projekt där Sverige, Finland och Estland samverkar för ett mer välmående Östersjön. Inom ramen för projektet har vi bland annat genomfört städinsatser till havs och samlat in förlorad sportfiskeutrustning med hjälp av dykare. Vi har även haft en workshop med sportfiskebranschen, samt påbörjat en kunskapsinsamling om förlorade redskap från fritidsfiskare. Projektet pågår till 2026.

Fiskereturen

Under perioden 2022–2024 har projektet tagit emot och återvunnit uttjänta fiskeredskap som inte längre används eller behövs. Genom detta initiativ har risken för att uttjänta redskap hamnar i naturen eller haven avsevärt minimerats.

Sedan projektets start har Fiskereturen samlat in och återvunnit cirka 950 ton fiskeredskap. Kommunikation kring projektet har nått målgruppen fiskare 2 386 577 gånger via digitala och tryckta medier, med en total räckvidd på 352 290 personer. Dessutom har 3 909 personer klickat vidare till fiskereturen.se genom digital annonsering.

Under 2023–2024 har Fiskereturen omnämnts i 49 tidningsartiklar och tilldelades Årets specialpris vid Återvinningsgalan 2024.

Trygga Orten

Sedan 2022 driver Sveriges Stadsmissioner och Håll Sverige Rent projektet Trygga Orten i Navestad och Hageby, Norrköping. Projektet skapar möjligheter för unga i utsatta områden att förebygga utanförskap och nedskräpning genom ett unikt utvecklingsprogram med fokus på social och ekologisk hållbarhet. Ungdomarna utbildas till ambassadörer i sina områden, där de engagerar boende för att skapa gemenskap, lokal stolthet och attraktivare bostadsområden.

Håll Sverige Rent har bidragit genom riktade och generella beteendeinsatser, vilket bl.a. lett till en 57 % minskning av nedskräpningen i området. Dessutom har Håll Sverige Rent utbildat unga inom projektets ledarskapsakademi, där de fått kunskap om ekologisk hållbarhet och vikten av att engagera sig för ett tryggt och snyggt bostadsområde. Projektet finansieras av Postkodlotteriet och pågår till 2026.

**Fågelholksinventering:
Över 300 rapporter
från nästan
100 kommuner**

Samarbetsprojekt forts.

Skräpfri Fågelholk

Håll Sverige Rent har tillsammans med BirdLife Sverige uppmanat Sveriges fågelentusiaster att hjälpa till och inventera sina fågelholkar. Totalt fick vi in 311 rapporter från 96 olika kommuner. Resultaten visar att det fanns skräp i 14 procent av alla inventerade holkar.

Det absolut vanligaste materialet var plast. 2 procent av holkarna innehöll metallskräp och 5 procent av holkarna innehöll pappskräp. Det är tydligt att fåglarna letar efter material som ser ut som naturligt bomaterial – plastremсор som liknar grässtrån, plastbitar stora som löv och stoppningsmaterial stort som mossor.

Håll Bohuslän Rent

Håll Bohuslän Rent är ett samarbete mellan Västkuststiftelsen, Håll Sverige Rent, Turistrådet Västsverige och Bohusläns kommuner genom ett enat Bohuslän. Vi vill göra det lättare för invånare och besökare att göra rätt genom att informera om och sprida kunskap om befintliga insatser för att hålla Bohuslän rent från skräp.

Vi har i samarbetet delat ut över 1000 skräpplockar-kit via 36 olika info-points, satt upp 6 påsholkar längs Bohusleden, genomfört en dykstädning i Smögen och satt upp 3 fimpomater vid besökstata platser. Vi har tagit fram skyltmateriel till gästhamnar och naturhamnar för att få fler att återvinna sina förpackningar.

Skräpfri Natur

Håll Sverige Rent har samarbetat med Svenska Turistföreningen (STF) under ett antal år där vi varje år mäter nedskräpningen längs vandringsleder i de svenska fjällen.

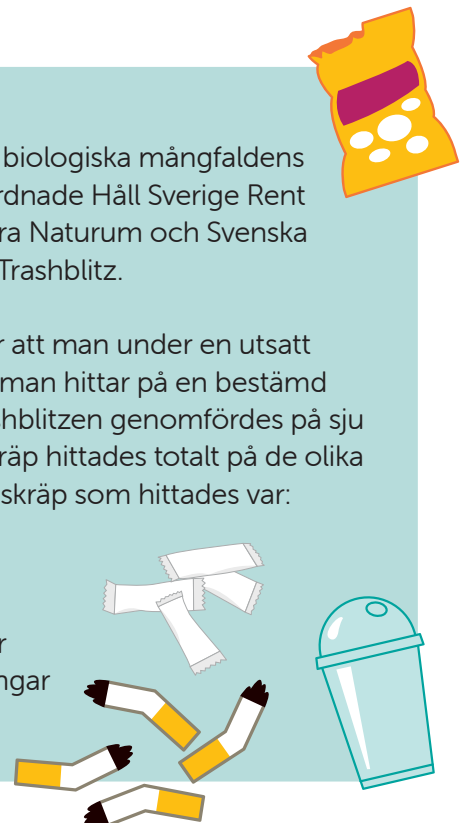
Under 2024 jobbade vi med att få besökare att ta hand om sitt avfall genom att erbjuda en påse vid populära fjällstationer att ta med under vandringsturen. Denna aktivitet bidrar till att minimera nedskräpningen längs vandringsleder.

Trashblitz

I samband med den biologiska mångfaldens dag den 22 maj anordnade Håll Sverige Rent tillsammans med flera Naturum och Svenska Turistföreningen en Trashblitz.

En Trashblitz innebär att man under en utsatt tid plockar allt skräp man hittar på en bestämd sträcka eller yta. Trashblitzen genomfördes på sju olika platser. 3166 skräp hittades totalt på de olika platserna. Topp fem skräp som hittades var:

1. Fimpar
2. Snus
3. Plastförpackningar
4. Pappersförpackningar
5. Folie

Målgrupp individer

Våra effektmål

Kort sikt: Fler individer har kunskap, möjlighet och motivation att agera korrekt

Medellång sikt: Färre skräpar ner

Lång sikt: Minskad nedskräpning

Det vi ska uppnå

- Vi är Sveriges största rörelse mot skräp med 3 miljoner supportrar
- 80 % av barn och unga nås av information, aktiviteter och kunskap från oss via skolan
- Vi har ett välkänt och omtyckt varumärke

Vad vi mäter (nyckeltal)

- Skräpplockande vuxna (antal individer)
- Prenumeranter av nyhetsbrev (antal)
- Skräpplockande barn (antal individer)
- Antal barn som nås via Grön Flagg (antal individer)
- Kännedom av varumärket hos allmänhet (procent)
- Totalt antal skräpplockare

Årets aktiviteter

Skräpplockardagarna

Kampanjen Skräpplockardagarna hölls som vanligt mellan första februari och sista maj. Den huvudsakliga målgruppen är förskole- och skolbarn, och syftet är att lära barnen om nedskräpning. Vi erbjuder undervisningsmaterial som är läroplansförankrat, så att förskolor och skolor kan hålla lektioner om nedskräpning i samband med skräpplockningen.

Resultat och lärdomar

I år deltog 607 824 skräpplockande barn! Även 96 770 vuxna deltog, vilket ger 704 594 deltagare totalt. Det är främst de yngre barnen som är med, bland de olika verksamhetsgrupperna hade vi 4 930 förskolor och 2 277 grundskolor. Skräpplockardagarna lockar också barn via föreningar, så som Scouterna och andra organisationer.

Sveriges kommuner har också en viktig roll i Skräpplockardagarna. De stöttar deltagarna i att ta hand om skräpet, peppar och ordnar många olika aktiviteter kring evenemanget. Många kommuner har en bestämd "skräpplockarvecka/dag" då skolorna gör sin plockning. I år deltog 185 kommuner aktivt i kampanjen.

Skräpplockardagarna är en populär kampanj och många förskolor och skolor är med varje år. Många gör ett fantastiskt arbete som de också är stolta över att visa upp. I år satsade vi på att besöka flera förskolor och skolor för att delta i deras skräpplockning och visa vårt stöd. Detta var mycket uppskattat och är en bra aktivitet att fortsätta med. Vi kommunicerade att den bästa påsen eller kärlet att plocka skräp i, är något verksamheterna redan har och som används flera gånger. Vi uppmuntrade också till att sortera skräpet.

Inför 2024 blev rockgruppen Smash Into Pieces ambassadörer för Håll Sverige Rent. Under kampanjen spelade bandet in hälsningar till alla barn som deltog i Skräpplockardagarna.

Nytt för i år var möjligheten att samlas till en gemensam avslutning den 31 maj. Vi inspirerade alla verksamheter till att göra ett gemensamt framtidshopp och därefter bjöds det på en kortade digital konsert som Smash Into Pieces hade spelat in. Cirka 400 000 personer såg konserten där bandet var med i en YouTubechatt och hejade på barnen. Konserten blev det mest uppskattade inslaget i kampanjen (efter "barnens egna engagemang i skräppfrågan") enligt enkäten vi skickade ut till pedagogerna.

**Över 600 000
barn och ungdomar
var med och
plockade skräp!**

Hela Sverige plockar skräp

I kampanjen Hela Sverige plockar skräp som sammanfaller med World Cleanup Day den 20 september uppmuntrar vi Sveriges vuxna befolkning att tillsammans plocka skräp och engagera sig i skräpfrågan. Genom att aktivera sig blir man både uppmärksam på problemet och tenderar att skräpa ner mindre i framtiden. Vi fokuserar på en särskild dag för att få större genomslag och vi vet genom tidigare kampanjer att människor vill bidra och känna sig delaktiga i lösningen genom att själva plocka skräp.

I kampanjen arbetar vi för att skapa engagemang främst hos individer men också kommuner, företag, föreningar och organisationer. Vi uppmuntrar alla att skapa skräpplockarevent för att de i sin tur ska engagera fler. Event genomfördes på många platser runt om i landet där Håll Sverige Rent också deltog på fler ställen, eller stöttade med material och informationsspridning.

Alla har inte möjlighet att delta aktivt i själva skräpplockningen och därför lyfte vi även i år möjligheten att stödja kampanjen genom att skänka en gåva.

Resultat och lärdomar

I årets kampanj hade vi drygt 132 000 deltagare som tillsammans plockade 240 ton skräp. 320 företag deltog vilket är en ökning jämfört med föregående år. 425 föreningar och organisationer deltog också, liksom många förskolor och skolor.

Drygt hälften av deltagarna var återaktiverade sedan tidigare kampanj och knappt hälften var nya. Hela Sverige plockar skräp har synts i annonsering i tv, dags- och kvällstidningar, sociala medier och på utomhustavlor. Det annonsinnehåll som konverterade bäst var tävlingar, samt när en välkänd förebild uppmanade till engagemang. Annonsering med fler förebilder som har olika typer av målgrupper är en potential till ännu högre deltagande.

Håll Sverige Rents ambassadörer för 2024; Smash Into Pieces deltog i en skräpplockning inför kampanjen som vi filmade och

marknadsförde kampanjen med. I vår stora kampanjfilm som gick i tv, deltog bandet också. I årets kampanjtävling kunde man vinna biljetter till bandets konserter runtom i landet, något som hela 1800 personer anmälde sig till.

I år bjöd vi också in ett företag till ett nära samarbete i kampanjen, vilket är något vi kommer att utveckla inför nästa år. Vi strävar alltid efter att göra det så enkelt som möjligt att anmäla sig och vi utvecklade vår anmälningssida både vad gäller text och design. Resultatet ser vi i att deltagarna besökte hemsidan färre gånger innan de anmälde sig jämfört med tidigare år.

I kampanjmätningen uppger hälften av svenska folket att de känner till kampanjen, 9 av 10 som sett kampanjen tycker att den känns viktig och 2 av 3 säger att den väckt intresse att bidra till minskad nedskräpning. Hela 86% har en positiv inställning till att kampanjen genomförs. I enkätundersökningen som gick ut till deltagare i kampanjen svarar 8 av 10 att det är troligt eller mycket troligt att de deltar nästa år igen.

När en kampanjbudget är begränsad blir optimering i våra egna kanaler i kombination med samarbeten extra viktiga. PR spelar också en viktig roll. De som engagerar sig mest i kampanjen är kvinnor, men val av social kanal och innehållet som annonseras visar att vi kan bredda målgruppen när det kommer till både engagemang och konvertering.

Det finns en stor potential i att visa upp goda exempel på hur team, företag och kommuner engagerar sig för att inspirera flera.

Smash Into Pieces – Håll Sverige Rents ambassadörer

Inför 2024 blev rockgruppen Smash Into Pieces ambassadörer för Håll Sverige Rent. Gruppen som har haft stora musikaliska framgångar under de senaste åren, ville göra något viktigt för samhället och vara goda förebilder för alla de barn som besöker deras konserter och hejar på dem.

Vi på Håll Sverige Rent tycker att detta samarbete är väldigt spännande och viktigt då vi engagerar hundratusentals barn i våra skräpkampanjer varje år som uppskattar hälsningar från idoler, men också för att Smash Into Pieces når en stor målgrupp vi sällan kommer i kontakt med – män.

Bandet var aktiva i både Skräpplockardagarna och Hela Sverige plockar skräp och med bl.a. videohälsningar och digitala konserter vilket blev en stor succé.

Samarbetet har gett oss mycket under året och även Smash Into Pieces har fått väldigt positiva reaktioner och ett fint mottagande från fansen att de engagerar sig i skräpfrågan.

Kusträddarna

I år har kampanjen Kusträddarna genomförts i en mindre skala, utan en dedikerad projektgrupp eller extern finansiering.

Arbetet har huvudsakligen drivits genom organiska insatser i sociala medier och e-postutskick, med fokus på att inspirera privatpersoner och företag att delta i skräpplockning på Världshavsdagen och under sommarmånaderna. Tack vare ett samarbete med Ocean Outdoor kunde vi dessutom synas på utomhustavlor runt om i landet.

Inför Världshavsdagen publicerade vi en debattartikel om plast i haven, som fick god spridning i lokalmedia och förstärkte budskapet. Trots en begränsad satsning deltog cirka 5500 kusträddare i kampanjen från maj till augusti.

Skräpdykskampen

Tillsammans med Svenska Sportdykarförbundet (SSDF) har vi under året utfört en nationell dyktävling. Tävligen pågick mars till oktober och gick ut på att dykföreningar skulle utföra skräpdyk och registrera skräpet i Håll Sverige Rents app Skräpdyk.

För att uppmärksamma tävlingen stod vi på Dykmässan 2024 och marknadsförde tävlingen samt riktade uppmärksamhet mot skräpet under ytan.

Resultat och lärdomar

Totalt utfördes 21 dyk i Skräpdykskampen under 2024, 4870 kg skräp togs upp från havs- och sjöbotten och en yta på över 10 000 kvadratmeter under vattnet städades.

**Tillsammans
rensade vi nästan
5 ton skräp från
havets botten!**

Utbildning för barn och unga

Grön Flagg är Håll Sverige Rents utbildningsprogram inom Lärande för Hållbar Utveckling, speciellt utvecklat för att göra LHU-arbetet effektivt, kvalitetssäkrat och konsekvent. Genom Grön Flagg medverkar vi i två projekt som båda syftar till att studera, mäta och utveckla handlingskompetens kring hållbar utveckling.

Resultat och lärdomar

Idag används Grön Flagg av ungefär 1200 förskolor och skolor i Sverige för att integrera lärande för hållbar utveckling i den befintliga undervisningen och den dagliga verksamheten. Grön Flagg minskade något under 2024 efter tillväxt 2023. Mot slutet av 2024 kan vi läsa ut att nästan 145 000 av alla barn och unga i svenska förskolor och skolor får lära sig om hållbar utveckling genom Grön Flagg. Grön Flagg har under året närmast sig flera olika samarbeten med andra organisationer och har en tät kontakt med Skolverket.

Vår ambition är att få Grön Flagg att växa organiskt, men också genom att uppvakta kommuner och skolkoncerner för att ansluta fler verksamheter samtidigt. Denna strategi kommer att utvecklas tydligare under 2025.

Hållbarhetsdagen för barn och unga

Hållbarhetsdagen för barn och unga firades den 11/11 och arrangeras av Grön Flagg, men även icke-anslutna skolor och förskolor var välkomna att delta. Aktiviteten syftar till att lyfta skolor och förskolors hållbarhetsarbete samt skapa engagemang och stolthet bland de elever och pedagoger som är med i arbetet. I samband med Hållbarhetsdagen delar Grön Flagg ut pris till Årets hållbara förskola, grundskola och gymnasium. Vinnare för år 2024 är Lövhagens förskola på Ekerö, Nya Elementar (grundskola) i Bromma och Kunskaps gymnasiet i Göteborg.

Resultat och lärdomar

Det finns ett stort intresse för Hållbarhetsdagen och dagen firades av 674 skolor och förskolor runt om i landet 2024.

Hållbarhetsdagen för barn och elever handlade om olika åldersanpassade aktiviteter. Både återkommande från tidigare år och nya uppdaterade aktiviteter för 2024.

I år sände Lilla Aktuellt samt Rapport i SVT ett inslag om Årets hållbara grundskola och Hållbarhetsdagen fick ett bra genomslag i lokalmedia.

Sociala medier

Under året har vi fortsatt vår satsning i sociala medier genom att synas året om på Meta, LinkedIn och TikTok för att upprätthålla vår varumärkeskännedom och engagera våra supportrar i rörelsen.

Samtliga sociala kanaler har ökat i antal följare och engagerat rörelsen på Meta och LinkedIn att plocka skräp i kampanjer som #ettskräpmdagen, Hela Sverige Plockar Skräp och Skräplöftet.

TikTok

På TikTok har vi bland annat haft en kampanj för projektet "Trygga Orten" där vi lyft ungdomar och deras förebyggande arbete mot nedskräpning på ett kul och ungdomligt sätt.

Vi gjorde även en kampanj tillsammans med vår maskot Pelikanen som i år fick äran att träffa och dansa med sina skapare i Electric Banana Band.

Som avslutning på året gjorde vi en film med vår gamla papperskorgsmaskot Skräpis, som dansade runt Gamla Stan till en luciasång med skräptema.

Under 2024 ökade vi följarrantalet med hela 28% på TikTok.

Högst räckvidd på Meta

Städa en fågelholk – 43 600 i räckvidd

Högst engagemang på Meta

Video #ettskräpmdagen – 707 interaktioner

Högst räckvidd på LinkedIn

Så tänker svenskarna om plastpåskatten – 4484 i räckvidd

28% fler följare på TikTok!

**41 % av svenska
folket känner till
Håll Sverige Rent!**

Publiceringar i media

Under 2024 har Håll Sverige Rent fått betydande uppmärksamhet i media med totalt 1 481 publiceringar. Detta motsvarar ett uppskattat annonsvärde på 37,4 miljoner kronor och en räckvidd på 88,4 miljoner möjliga mottagare. Jämfört med 2023 innebär detta en genomsnittlig ökning i media med 68 procent.

På lokal och regional nivå har våra stora kampanjer, Skräpplockardagarna och Hela Sverige plockar skräp, bidragit mest till den ökade publiciteten. I rikstäckande medier har debatter om plastkorkar och skatt på plastpåsar dominerat under sommaren och hösten. Även frågor som böter för nedskräpning, fjällskräp, picknickskräp, förbud mot plastkonfetti och fynd av skräp i fågelholkar har fått stort genomslag, med inslag i rikspress, TV och radio. Särskilt uppmärksammas blev också Hållbarhetsdagen för barn och unga, där Håll Sverige Rent delade ut pris till årets mest hållbara skolor.

Håll Sverige Rent har under året deltagit i flera stora TV-sammanhang, inklusive tre framträdanden i TV4 Nyhetsmorgon, en medverkan i TV4 Efter fem och två framträdanden i SVT Morgonstudion. Medieuppmärksamheten har varit jämnt fördelad under året, med tydliga toppar i april, juni, juli, september, oktober och november. Detta speglar ett kontinuerligt och starkt engagemang för våra frågor under hela året.

Varumärkesarbete

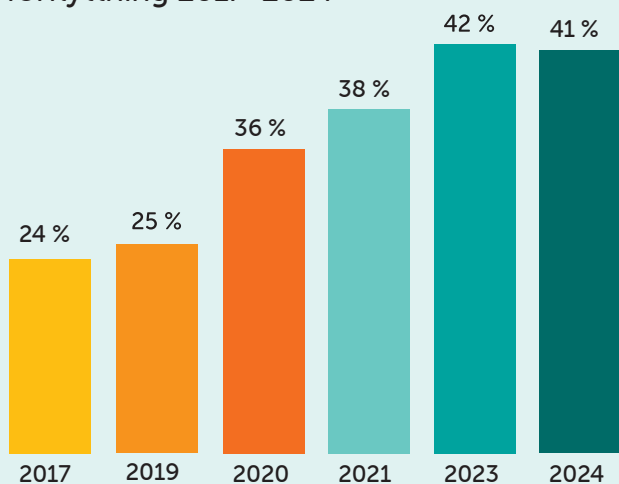
Vårt varumärke uttrycker essensen i vad vi vill och vad vi gör. Det är en viktig del i vårt arbete med att nå ut och under de senaste åren har vi genomgått en mycket stark varumärkesresa där vi gått från 24 % spontan varumärkeskännedom (2017) till 41 % 2024.

Motsvarande Novusmätning 2023 mätte 42 %, men givet de minskade medieinvesteringarna 2024 är en bibehållen nivå ett mycket bra resultat. Den djupa kännedomen om Håll Sverige Rent ökade också 2024 – ett fint resultat av många års varumärkesarbete.

Håll Sverige Rent använder sig också av Needscope-modellen för att mäta vårt varumärkes IQ-värde i orange position. Vårt IQ-värde gav ett resultat på 60 i årets mätning.

Under 2024 har vi slutfört vårt arbete med ljudlogga och musik och börjat använda detta.

Varumärkeskännedom, förflyttning 2017–2024

Prenumeranter av nyhetsbrev

I slutet av 2024 stod närmare 85 000 supportors (vuxna privatpersoner) registrerade som mottagare av våra e-postutskick. För dessa supportors vill vi att det alltid ska finnas möjlighet att göra skillnad och att hålla Sverige rent.

Därför har vi, utöver våra stora skräpplockar-kampanjer, också minde aktiviteter löpande under året. I år har vi bland annat peppat att plocka #ettskräpomdagen, guidat kring skräpfri picknick och vi har bjudit på utmaningar för att gynna den biologiska mångfalden. Under hösten ordnade vi även i år "dubbelplock" – en utmaning till hundägare att också plocka lite skräp när de ändå är ute och rastar hunden.

**I år har 840 000
hjältar plockat
skräp tillsammans
med oss!**

Målgrupp företag

Våra effektmål

Kort sikt: Fler företag har kunskap, verktyg och motivation att motverka nedskräpning

Medellång sikt: Fler företag har en medveten verksamhet för att motverka nedskräpning

Lång sikt: Minskad nedskräpning

Det vi ska uppnå

- Håll Sverige Rent är känt bland 90 % av företag*

*Urval: privata företag (aktiebolag) med 30 anställda eller mer och som har en omsättning på 100Mkr/år eller mer. Sektor: producentföretag. Antal företag (enl. ovanstående definition): ca 1500 företag.

Vad vi mäter (nyckeltal)

- Kännedom av varumärket hos företag (procent)
- Företag som deltar i skräpplockarkampanjer (antal)
- Strategiska samarbeten (antal)

Årets aktiviteter

Strategiska samarbeten - kunskapsprojekt

Studie om pantbeteende i skärgården
Håll Sverige Rent, Coca-Cola Sverige och Kungliga Svenska Segel Sällskapet har tillsammans lanserat en satsning för att öka pantinsamling och minska nedskräpning i skärgården.

Under sommaren 2024 genomfördes en beteendestudie på Sandhamn i Stockholms skärgård. I rapporten Pantbeteende i skärgården – vad hindrar besökare att göra rätt? finns resultaten presenterade.

Rapporten visade att lättja och ouppmärksamhet hindrar korrekt pantinsamling, även om de flesta vill göra rätt. Rapporten konstaterade att information är avgörande för att förändra beteenden. Den betonar också vikten av samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer för att lösa de utmaningar som finns kopplat till insamling av pantförpackningar och med avfallshanteringen generellt i skärgårdsmiljön. Under hösten 2024 har ett vidare samarbete inletts med Returpack som nu ingår i projektgruppen och målsättningen är att få till en bred samverkan mellan fler nyckelaktörer.

Strategiska samarbeten och kampanjpartnerskap

Under våren samarbetade vi med Bayer AB i en mediakampanj där vi aktiverade Håll Sverige Rents #ettskräpomdagen ihop med Bayers kampanj Be an outsider. Målet var att inspirera alla, även de med pollenallergi, att njuta av naturen och plocka skräp för att motverka nedskräpning.

Under 2024 har nära 300 företag deltagit i olika typer av skräpplockaraktiviteter. Flera av dessa har kompletterats med kunskapsföreläsningar och andra aktiveringar enskilt eller i anslutning till kampanjen Hela Sverige plockar skräp.

I Hela Sverige plockar skräp-kampanjen 2024 fick vi draghjälp av McDonalds som kommunicerade med sina gäster via restauranger och mobilapp, uppmanade till att ta ansvar för sitt skräp och anmäla sig till kampanjen. McDonalds deltog även i kampanjfilmen med personal från Årsta, vilket gav både synlighet och ett tillskott i kampanjkassan.

Reitan Convenience deltog i kampanjen Hela Sverige plockar skräp genom att aktivera personal på 54 butiker i en gemensam skräpplockning, och ge synlighet i 7eleven och Pressbyrån under kampanjmånaden september. Vid ett lokalt event i Stockholm stöttade Pressbyrån PBX även med kaffe till allmänheten.

Företagsgåvor och donationer

Genom vårt mångåriga samarbete med Fortum och den stora donation från deras kunder som tecknat sig för Fortums Miljöpaket har vi möjlighet att utveckla vår verksamhet. Under 2024 har vi mottagit ca 11 miljoner kronor samt möjlighet att via Fortum kommunicera med deras cirka 1 miljon kunder.

Samarbetet med Kappahl har utvecklats under året, där de är ett föredöme i sitt arbete att begränsa försäljningen av plastbärkassar. Vi har fått deras överskott för försäljning av plastbärkassar som blev ca 1,3 miljoner under 2024. Vi har även strategiskt jobbat tillsammans kring plastpåsefrågan i samband med att skatten slopades 1 november 2024.

Håll Sverige Rent och Skistar har ett långsiktigt samarbete för att värna om fjällets unika natur. Tillsammans har vi under flera års tid genomfört skräpmätningar i fjällmiljö och arbetat med förebyggande insatser, med särskilt fokus på det vita skräpet som ofta göms i snön. Tack vare Skistars generösa donation av pantpengar, hela 600 000 kr, har vi kunnat utveckla vår verksamhet på Håll Sverige Rent och växla upp arbetet för en skräpfri natur.

Företag mot skräp

För att nå effekt med våra företagsarbeten och öka finansieringen med ej öronmärkta medel har vi under 2024 tydliggjort innebörden och innehållet i ett årsbundet partnerskap; Företag mot skräp.

Företag mot skräp samlar alla företag som vill engagera och aktivera sig i nedskräpningsfrågan tillsammans med oss. Företag mot skräp donerar ett verksamhetsstöd på 25 000 kr till stiftelsen och tillsammans visar vi upp vårt arbete mot det gemensamma målet att stoppa nedskräpningen.

**FÖRETAG
MOT
SKRÄP**

Skräpfria kvarter

Det är många som upplever problem med nedskräpning inom bostadsområden, trots att det läggs mycket resurser på att städa och hålla rent. Att det är skräpigast kan göra att människor inte trivs och att det känns som att ingen bryr sig. För att komma åt problemet med nedskräpning i bostadsområden driver vi nätverket Skräpfria kvarter. Här samlar vi aktörer som på olika sätt vill engagera sig och bidra till tryggare och snyggare bostadsområden. Under året har vi växt och gått från 7 till 10 bostadsbolag som engagerar sig i samarbetet.

I år har vi ordnat två nätverksträffar och samlats kring frågor som hur nedskräpning och olovlig dumpning av grovavfall kan minskas, samt hur bostadsbolag kan bidra till smarta och rena städer genom innovativa lösningar. Vi har också deltagit under externa konferenser där vi fått möjlighet att berätta om vårt arbete inom nätverket.

Vi är glada att se att fler bostadsbolag är med och ordnar egna skräpplockaraktiviteter för att engagera boende att ta hand om sitt område i samband med Hela Sverige plockar skräp.

**Miljön i grovsoprummen
förbättrades
med 57 %**

Beteendestudie om nedskräpning av grovavfall

Under våren 2024 genomförde Håll Sverige Rent tillsammans med Nordic Behaviour Group, Stadsmissionen Östergötland och Hyresbostäder i Norrköping en beteendestudie i syfte att minska olovlig dumpning i och runt omkring soprum, förbättra miljön och öka trivseln bland de boende. Studien genomfördes inom ramen för Trygga Orten.

Studien inleddes med en kartläggningsfas för att förstå problemet och vad som hindrar boende från att göra rätt, följt av genomförande av konkreta insatser och utvärdering.

Mätningarna genomfördes av två ungdomar som fotograferade grovsoprummen två gånger i veckan. Bilderna samlades in varje vecka och kodades utifrån en skala som utvecklats för att bedöma och klassificera hur allvarlig en nedskräpningsincident var.

Insatserna gav tydliga resultat. Den olovliga dumpningen av grovavfall minskade med 38 % och miljön i grovsoprummen förbättrades med 57 %. När man jämförde fakturor från samma period 2023 och 2024 hade kostnaden minskat med 42 % för extrainsatta grovavfallskostnader. Insatserna bidrog också till en ökad trivsel bland de boende.

Resultatet av studien finns sammanställt i rapporten "Beteendestudie för förbättrad grovavfallshantering inom bostadsområden".

Målgrupp kommuner

Våra effektmål

Kort sikt: Fler kommuner har nedskräpning som en prioriterad politisk fråga

Medellång sikt: Fler kommuner har ett strategiskt och taktiskt arbete för att motverka nedskräpning (mål och åtgärder)

Lång sikt: Minskad nedskräpning

Det vi ska uppnå

- Vi når 80 % av befolkningen via våra medlemskommuner

Vad vi mäter (nyckeltal)

- Räckvidd invånare procentuellt via medlemskommuner (procent)
- Antal aktiva mätkommuner (antal)
- Deltagande medborgare i skräpkampanjer
- Medlemskap i kommunnätverket

Årets aktiviteter

Medlemskommuner

Genom Håll Sverige Rents nätverk för kommuner stöttar vi Sveriges kommuner i deras strategiska arbete för att förebygga och motverka nedskräpning. Under året har vi arrangerat 15 nätverksträffar med aktuella ämnen och varje månad skickas nyhetsbrev ut med kunskap, erbjudanden och omvärldsspaningar.

I samarbete med Returpack har vi under 2024 kunnat erbjuda kommunerna kostnadsfria pantrör. Vi vill fortsätta arbeta för att kommuner och företag ska närma sig varandra och göra gemensamma insatser för nedskräpningen.

Under året har vi bland annat haft en gemensam nätverksträff om SUP (single-use plastics); från engångsartiklar till flergångsalternativet. Vi har tillsammans med både företag och kommun, genomfört ett projekt som utvärderade olika budskaps effekt på nedskräpning av snusprillor. Tillsammans med kommunpolitiker har vi plockat skräp och framöver vill vi att det ska leda till att även fler inom näringslivet deltar i aktiviteten.

Resultat och lärdomar

Under 2024 har fler kommuner anslutit till kommunnätverket där vi nu har totalt 156 aktiva medlemskommuner, vilket är ett nytt rekord. Det innebär att drygt 74 % av Sveriges befolkning bor i en medlemskommun.

I en enkätundersökning som skickades till våra medlemskommuner svarar majoriteten att de tagit del av kunskap, nätverksträffar och erfarenhetsutbyte under året. De lyfter också särskilt åtgärder för minskad nedskräpning, källsortering på offentlig plats samt beräkningar av nedskräpningens kostnader som viktiga frågor att få stöd i under 2024.

Vi har uppmärksammat ett nytt skräp som belastar kommuner och som har ökat drastiskt under året; nedskräpningen av lustgastuber. Vi betraktar det som det "nya skräpet" och har fortsatt vårt arbete med att uppmärksamma och förmedla kunskap om problemet.

Skräpmätningar

Skräpmätningar är Håll Sverige Rents metod för att undersöka hur mycket skräp som finns i olika miljöer. Genom att använda sig av metoden har kommuner, företag, bostadsbolag med flera möjlighet att undersöka hur nedskräpningen ser ut i deras olika miljöer. Från resultaten i mätningarna har sedan aktörerna möjlighet att sätta in passande åtgärder mot den nedskräpningen som finns och att följa hur olika insatser bidrar till minskad nedskräpning.

Resultat och lärdomar

Under 2024 genomfördes flera olika typer av mätningar. 26 kommuner har genomfört 35 kommunmätningar (28 tätortsmätningar, 3 parkmätningar, 4 områdesmätningar). Totalt finns det nu 70 så kallade aktiva mätkommuner, vilket innebär att kommunen mätt skräp (tätortsmätning, parkmätning eller områdesmätning) någon gång under de senaste 4 åren. Utöver dessa mätningar har det genomförts 17 kompletterande mätningar av kommuner och/eller andra organisationer. Däribland 3 effektmätningar, 7 naturmätningar, 2 badplatsmätningar och 5 mindre områdesmätningar.

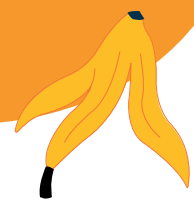
Intresset för skräpmätningar är fortsatt högt, vilket indikerar att metoden upplevs som relevant och användbar. Samtidigt kvarstår utmaningen att kommunernas resurser ofta är begränsade, vilket kan påverka deras möjlighet att arbeta långsiktigt och systematiskt med nedskräpning.

Åtgärdsguiden

Åtgärdsguiden är ett initiativ från Håll Sverige Rent som riktar sig till aktörer som vill förebygga och minska nedskräpningen i havet, naturen och stadsmiljöer. Åtgärdsguiden lanserades i oktober 2023 och uppdateras kontinuerligt med nya åtgärder.

Vid 2024 års slut innehöll Åtgärdsguiden 45 förslag på åtgärder mot nedskräpning. Syftet med Åtgärdsguiden är att synliggöra befintliga lösningar, inspirera fler att prova dem och samtidigt samla in och sprida erfarenheter och resultat från tidigare insatser.

**Vi har listat
45 åtgärder
för att minska
nedskräpningen**

- Skärmarbodagrottan 0.1
- N:a Skärmarboda 1.8
- Busberget 1.3
- Yoldiablocket 1

Förordningen om nedskräpningsavgifter

Förordningen om nedskräpningsavgifter är en del i implementeringen av EU:s engångsplastdirektiv. Den innebär att kommuner kommer att få ersättning för en del av sina städkostnader från och med 2024. Det är producenter av vissa engångsprodukter som kommer att stå för den kostnaden. Producenterna av vanliga engångsplastföremål som fimpar får betala mer, och det skräp som är mindre vanligt kommer generera en mindre kostnad för producenten.

För att räkna ut hur mycket kommunerna ska få betalt för uppstädningen av vissa engångsprodukter behövs bland annat uppgifter om kommunernas kostnader för städning samt kunskap om hur stor del av skräpet som utgörs av de produkter som producenterna ska betala för.

**Alla kommuner
rapporterade in
sina kostnader
för skräpet!**

Inrapportering av kostnader enligt förordningen om nedskräpningsavgifter

För att få veta hur mycket städningen kostar för kommuner så skulle alla kommuner i Sverige för andra gången rapportera in detta till Naturvårdsverket. Det är fortfarande många kommuner som tycker att det är svårt att uppskatta sina kostnader för städning.

Håll Sverige Rent anordnade nätverksträffar, informerade via webben och i andra kanaler, samt hade många möten med kommuner för att informera och stötta dem i arbetet med inrapporteringen.

Resultat och lärdomar

Nätverksträffarna var mycket välbesökta och uppskattade och i år rapporterade faktiskt alla kommuner in sina kostnader till Naturvårdsverket – jämfört med 2023 då det endast var 227 av landets 290 kommuner som gjorde det.

Förordningen om engångsprodukter

Förordningen om engångsprodukter är en del i implementeringen av EU:s engångsplastdirektiv. Den innebär bland annat att serveringar måste erbjuda sina kunder att få sin dryck och mat i återanvändbara muggar och matlådor fr.o.m. 1 jan 2024. Eftersom den här bestämmelsen har stor potential att förebygga och minska nedskräpningen är det en viktig fråga för Håll Sverige Rent.

Under 2024 har vi på olika sätt informerat olika målgrupper om de nya kraven. Vi har anordnat en nätverksträff för kommuner och företag om deras olika roller i omställningen från engångsartiklar till flergångsalternativ, vänt oss till konsumenter för att få dem att välja flergångs och haft en tät dialog med Naturvårdsverket om olika frågor som har dykt upp gällande tolkning av lagen. Utöver det har vi haft kontakt med företag och kommuner för att stötta dem i att förstå vad de behöver göra.

Insamling av fimpar

Sedan den 1 januari 2023 är det tobaksproducenternas ansvar att samla in fimpar i t.ex. askkoppar i alla Sveriges kommuner. Kommunerna kan ingå avtal med producenterna för att själva hantera insamlingen mot ersättning, men de är inte skyldiga att göra det.

Målet är att minska nedskräpningen av fimpar utomhus med 50 % till år 2030 jämfört med 2023. Uppföljning sker genom nationella skräpmätningar vartannat år, utförda av Håll Sverige Rent på uppdrag av Naturvårdsverket.

Under 2024 tecknade tobaksproducenter avtal med vissa kommuner, men många kommuner upplevde otydlighet kring sina skyldigheter. För att klargöra ansvarsfördelningen arrangerade Håll Sverige Rent en nätverksträff på temat, spred information via webb och andra kanaler samt höll möten med kommuner för att ge stöd och vägledning.

Resultat och lärdomar

Nätverksträffen var välbesökt och präglades av stort engagemang från kommunerna. Naturvårdsverket och SKR (Sveriges Kommuner och Regioner), som deltog i träffen, fick en tydlig bild av kommunernas situation. Flera kommuner har nu inlett förhandlingar med tobaksproducenterna om justerade avtal.

Målgrupp myndigheter

Våra effektmål

Kort sikt: Nedskräpning finns med i fler relevanta myndigheters budget och aktivitetsförslag

Medellång sikt: Fler relevanta myndigheter har ett aktivt arbete för att motverka nedskräpning

Lång sikt: Minskad nedskräpning

Det vi ska uppnå

- Vi har handlingsinriktade dialoger med fem nationella myndigheter

Vad vi mäter (nyckeltal)

- Dialog med myndigheter (antal)

Årets aktiviteter

Nationell övervakning på stränder

Håll Sverige Rent har sedan 2012 utfört mätningar av skräp på stränder längst Sveriges kust. Sedan några år tillbaka ansvarar vi för hela övervakningsprogrammet på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). I uppdraget ingår att koordinera övervakning tre gånger per år på 16 stränder med kontrakterade utförare, samla in och kvalitetssäkra data. Vi ska även förvalta data i vår databas, samt analysera och rapportera resultat till HaV.

Under 2024 har de olika listor med skräpkategorier som används i mätningarna ersatts med en gemensam lista för hela Sverige. Den nya listan är harmoniserad med EU:s riktlinjer för mätning av skräp på stränder. Data från 48 mätningar har registrerats. Analys och rapportering sker i januari 2025.

Pilotstudie: Övervakning av plastpellets

Håll Sverige Rent genomförde under 2024 ett pilotprojekt på uppdrag av HELCOM, finansierat av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Projektet syftade till att utvärdera två metoder för att mäta förekomsten av plastpellets på svenska stränder.

Båda metoderna testades, och övervakning av plastpellets genomfördes på två stränder längs östkusten under vår-, sommar- och höstsäsongerna. Under sommaren inkluderades även fyra stränder på västkusten i studien.

Resultaten av övervakningen samt en jämförelse mellan de två metoderna kommer att presenteras i en sammanfattande rapport.

Expertstöd åt Havs- och vattenmyndigheten

Håll Sverige Rent har sedan många år fungerat som expertstöd till handläggare på Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Expertstödet är direkt kopplat till uppdraget om övervakningen av skräp på stränder. Under senare år har det även utvecklats till att gälla andra frågor kring till exempel källfördelning och åtgärder mot marin nedskräpning.

Uppdraget innebär framför allt att delta i de olika arbetsgrupperna för marint skräp inom de regionala samarbetena för Nordostatlanten (Ospar), Östersjön (HELCOM) och inom EU. Under 2024 har arbetet bland annat innefattat att ansvara för uppdateringen av HELCOM:s riktlinjer för övervakning av strandskräp och delta i arbetsgruppen för övervakning av pellets och mesoskräp (skräp mellan 5 och 25 mm i storlek) inom Ospar.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket (NVV) har det övergripande ansvaret för avfallshantering i Sverige. Håll Sverige Rent har en dialog med NVV för att överföra kunskap om olika nedskräpningsrelaterade frågor från och till de intressentgrupper vi har dialog med.

Håll Sverige Rent är också remissinstans i de olika förslag och revideringar som ständigt pågår inom området. Vi sitter med i flertalet erfarenhetsgrupper som NVV har initierat.

Naturvårdsverket har aktivt deltagit i de nätverksträffar Håll Sverige Rent har arrangerat med medlemskommuner under året och bidragit med aktuell myndighetsinformation till kommunerna gällande avfallsområdet/nedskräpning.

Naturvårdsverket har aktivt deltagit i våra nätverksträffar för kommuner

Ett 10-tal frivårdsområden i Sverige har engagerat klienter i Samhälls Städ

Kriminalvårdsverket

Under 2024 har Håll Sverige Rent utvecklat konceptet "Samhälls Städ" tillsammans med Kriminalvården. Samhälls Städ innebär städning i offentlig miljö som en straffaktivitet för klienter med samhällstjänst som ett alternativ till fängelsestraff.

Till skillnad från Håll Sverige Rents övriga aktiviteter så är syftet här just städning. Under 2024 har ett tiotal frivårdsområden i Sverige engagerat klienter i Samhälls Städ.

Skolverket

Under 2024 har vi fortsatt vår samverkan med Skolverket och deltagit vid föreläsningar och konferenser anordnade av myndigheten. Under året startade Skolverket en utbildningsinsats inom lärande för hållbar utveckling riktad till pedagoger och skollärare.

Håll Sverige Rent har tillsammans med andra organisationer samt forskare ingått i referensgruppen för satsningen.

Nyckeltal & måluppfyllnad

Målgrupp	Nyckeltal	2030 mål	2024 mål	2024 utfall	2023 utfall
Individ	Vi är Sveriges största engagemangsrörelse	3 miljoner st	900 000 st	880 000 st	950 000 st
	• Skräpplockande vuxna (antal individer)		180 000 st	160 000 st	170 000 st
	• Prenumeranter av nyhetsbrev (antal adresser)		87 000 st	84 000 st	87 000 st
	80 % av barn och unga nås	80 %	44 %	42 %	42 %
• Skräpplockande barn (antal individer)		690 000 st	700 000 st	710 000 st	
	• Antal barn som nås via Grön Flagg (antal individer)		146 000 st	145 000 st	146 000 st
Kännedom av varumärket hos allmänhet (procent)		50 %	42 %	41 %	42 %
	• Totalt antal skräpplockare		880 000 st	840 000 st	880 000 st
Företag	Håll Sverige Rent är känt bland 90 % av företagen i vald målgrupp	90 %	67 %	67 %	67 %
	• Företag som deltar i skräpplockarkampanjer (antal)		350 st	350 st	350 st
	• Strategiska företagssamarbeten (antal)		10 st	10 st	10 st
Kommun	Vi når 80 % av befolkningen via våra medlemskommuner	80 %	80 %	74 %	74 %
• Aktiva mätkommuner (antal)		80 st	70 st	73 st*	
Myndighet	Vi har handlingsinriktade dialoger med fem nationella myndigheter	5 st	5 st	4 st	4 st
Internt	Vi är nöjda och stolta över att arbeta på Håll Sverige Rent				
	• Pulsmätning		8	7,5	8
Håll Sverige Rent är det självklara valet gällande kunskap, statistik, nätverk och verktyg för nedskräpning					
	• Antal relevanta nätverk och samverkansprojekt		10 st	10 st	10 st

*I samband med kvalitetssäkringsarbete av statistik för antal aktiva mätkommuner har utfall för 2023 reviderats ner jämfört med de siffror som angavs i Effektrapporten för 2023.

Så mäter vi

Vi är Sveriges största engagemangsrörelse /

Antal vuxna skräpplockare under året, samt antal prenumeranter på nyhetsbrev minus en överlapp på 10 %. Efter detta läggs antal skräpplockande barn till.

Skräpplockande vuxna / Antal vuxna skräpplockare sammanräknat från årets kampanjer. Här räknar vi in pedagoger i Skräpplockardagarna samt vuxna i Kusträddarna och Hela Sverige plockar skräp.

Prenumeranter av nyhetsbrev / Antal registrerade aktiva e-postadresser i vår databas som tillhör en privatperson.

80 % av barn och unga nås / Andel deltagande elever i förskola och grundskola som deltagit i Skräpplockardagarna, Hela Sverige Plockar Skräp, Grön Flagg eller andra mindre tillkommande aktiviteter, delat med totalt antal elever per skolform (källa Skolverket). Överlapp mellan Grön Flagg och kampanjer beräknas för varje skolform i form av en schablon.

Skräpplockande barn / Antal skräpplockare som räknas som barn. Barnen har antingen deltagit genom skola, förskola eller fritidsverksamhet under Skräpplockardagarna eller i Hela Sverige plockar skräp.

Antal barn som nås via Grön Flagg / Antal barn sammanräknat på samtliga Grön Flagg-verksamheter.

Kännedom av varumärket hos allmänhet / Mäts genom en Novusundersökning gjord i december. Kännedomen anges i procent utifrån frågan "Vilken organisation känner du till som arbetar mot nedskräpning?". Respondenterna svarar i fritext och har inte fått några visuella hjälpmedel eller vägledande alternativ.

Totalt antal skräpplockare / Antal skräpplockande barn och vuxna sammanräknat.

Håll Sverige Rent är känt bland 90% av företagen i vald målgrupp / Undersökning som genomförs av Novus i en specifik urvalsgrupp utifrån följande kriterier:

privata företag (aktiebolag) med 30 anställda eller mer och som har en omsättning på 100Mkr/år eller mer. Sektor: producentföretag. Antal företag (enl. ovanstående definition): ca 1500 företag. Frågan de svarar på är "Vilken organisation känner du till som arbetar mot nedskräpning?". Senaste mätningen gjordes i augusti 2022.

Företag som deltar i skräpplockarkampanjer / Antal företag som deltagit i Kusträddarna och/eller Hela Sverige plockar skräp.

Strategiska företagssamarbeten / Antal företag som aktivt samarbetar med Håll Sverige Rent genom Företag mot skräp eller Havsalliansen.

Vi når 80% av befolkningen via våra medlemskommuner / Andel, angiven i procent, av svenska befolkningen som vi potentiellt når genom våra medlemskommuner. Beräknas utifrån hur många människor som bor i en medlemskommun i förhållande till hela svenska befolkningen.

Aktiva mätkommuner / Antal kommuner som aktivt genomför skräpmätningar. För att räknas som aktiv behöver kommunen göra minst en skräpmätning inom loppet av fyra år.

Vi har handlingsinriktade dialoger med fem nationella myndigheter / Beräknas utifrån en intern sammanställning där medarbetare rapporterar vilka myndigheter det förs dialog med.

Vi är nöjda och stolta över att arbeta på Håll Sverige Rent / Pulsättning / Mäts genom en anonym månatlig pulsmätning där medarbetare svarar och skattar sitt/organisationens mående utifrån en 10-gradig skala.

Håll Sverige Rent är det självklara valet gällande kunskap, statistik, nätverk och verktyg för nedskräpning / Antal relevanta nätverk och samverkansprojekt / En kvalitativ bedömning kring vilka sammanhang, som är av relevans för att uppnå våra mål, där vi blir tillfrågade att delta.

Tack!

**Vi vill rikta ett stort tack till alla som bidragit till
att minska nedskräpningen under 2024**

Barn, unga och vuxna som plockat skräp
Eldsjälar och ambassadörer
Grön Flagg-skolor och förskolor
Håll Sverige Rent-kommuner
Bostadsbolag i Skräpfria kvarter
Projekt- och samarbetspartners
Företag mot skräp

Ett särskilt tack till Postkodlotteriet, Fortum,
Mc Donalds, KappAhl samt Captivate som finansierat våra
stora skräpplockarkampanjer under året.

Var med och bidra till ett renare Sverige

Bli en del av Håll Sverige Rent-rörelsen

Gå med i Håll Sverige Rent och visa att du är en del av Sveriges största rörelse mot skräp. Att gå med i Håll Sverige Rent är helt kostnadsfritt. Vårt enda villkor är att du lovar att inte skräpa ner. Och för dig som vill göra mer åt skräpet finns det alltid något på gång. Vi kommer bjuda in dig när vi ordnar skräpplock, namninsamlingar, omröstningar och tävlingar.

Läs mer och gå med direkt på hsr.se/rorelsen

Följ oss i sociala medier

Följ @hallsverigerent i sociala medier och häng med på vad som händer i organisationen.

Skänk en gåva

Du kan swisha en valfri gåva till 900 28 17. I vår webbshop kan du också köpa fina gåvobevis. Håll Sverige Rent innehar 90-konto samt märkningen Tryggt givande som ges ut av Giva Sverige.

Gå med i Företag mot skräp

Håll Sverige Rent vill samla Sveriges företag för att göra en gemensam och kraftfull insats mot skräpet. Vill ni donera pengar eller starta upp ett samarbete? Kontakta oss via hsr.se/foretag.

Bli medlemskommun

Vill ni få stöd i ert lokala arbete mot nedskräpning? Då kan er kommun bli medlemmar i Håll Sverige Rents nätverk för kommuner. Fler än hälften av Sveriges kommuner är redan med. Nyfikna? Kontakta oss via hsr.se/kommun.

Håll Sverige Rent är en ideell obunden stiftelse. Arbetet finansieras av bidrag och projektmedel från företag och myndigheter samt genom donationer från privatpersoner till 90-konto. Håll Sverige Rent är medlem i GIVA och granskas av Svensk Insamlingskontroll.

www.hållsverigerent.se

